

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritičje desno. Telefon št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Poštšina plačana v gotovini

Cena današnje štev. Din 1—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za izposoditev D 18—, dostavljen na dom D 11—, na izkaznice D 10— inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, torek 15. junija 1926.

Leto: VII. — Številka: 132.

BORZA

CURIH (Avala), dne 14. junija. (Izv.)
Beograd 9.11, Pariz 14.75, London 25.14,
Newyork 516.75, Milano 18.60, Praga
15.31, Wien 72.93, Budapest 0.00722, Ber-
lin 122.95, Bukarešta 217.—, Sofija 3.75.

Shod Pribečevića v Metliki

Pribečević o školi dr. Jegliču.

METLIKA, 14. junija. Včeraj dopoldne se je vršilo tukaj izborna obiskano zborovanje samostojnih demokratov. Glavni govornik je bil strankin voditelj ministar na r. Svetozar Pribečević, ki so mu zborovalci prirejali prirčne ovacije.

Shod se je vršil pod milim nebom na trgu pred šolo. Skupina radičevcev ga je hotela motiti, vendar pa so jih reditelji odstranili, ne da bi nastal kak incident.

Posl. Pribečević je v poldrugournem govoru prav posebno očital svoj odnos nasproti SLS in je opisal konflikt, ki ga je imel svoje dni kot prosvetni minister s knezoškofom Jegličem. Takrat je namreč premestil nekatere katehete z ene

gimnazije na drugo. Škof je takrat prišel osebno v Beograd in je pri prosvetnem ministru protestiral. Pribečević mu je odgovoril, da so katehete državni uradniki in kot taki podrejeni ministrstvu. Škof ni bil zadovoljen z odgovorom in je rekel, da se bo pritožil pri ministrskem predsedniku. Pribečević pa mu je povedal, da je v tem vprašanju merodajen edinole prosvetni minister. Ker je Pribečević omenil, da se tako dogaja tudi v Franciji, ki je izrazito katoliška dežela, je škof Jeglič izjavil: »Francija je neverna hčerka cerkve.«

V nadaljnjih izjavah je izjavil Pribečević, da SDS zahteva nove volitve.

ukinitve finančne kontrole. V zvezi s tem se bo razpravljalo o položaju na Madžarskem. Tretji dan se bo razpravljalo o rusko-nemški pogodbi, nakar bo sestanek zaključen.

Nettunske konvencije pred odločitvijo

BEOGRAD, 14. junija. Danes dopoldan je imel sejo parlamentarni odsek za nettunske konvencije. Vladni osnutek bo bržkone še danes rešen in jutri predložen skupščinskemu plenumu. Zunanji minister želi, da bi skupščina konvencije že jutri sprejela, ker se bo ministar v sredo podal na Bled, kjer se bo vršila, kakor znano, konferenca Male antante. Če bi skupščina konvencije odklonila, bi ministrski predsednik odložil plenarne seje vsaj do Ninčičevega povratka.

Kralj se je vrnil iz Topole.

BEOGRAD, 14. junija. Kralj je po 14 dnevnem bivanju v Topoli zopet prispel v Beograd.

Dnevna kronika

— Škrlatica v Prekmurju. V mnogih prekmurških vaseh se je razširila škrlatica, ki je pokosila že precej otrok. Bolezen ima težak značaj in skoraj polovica bolnikov umre. Oblasti so pridno na delu, da nevarno morilko zatirajo.

— Semenogojški tečaj v Beltinju. Da se razširi pridelovanje dobrega semenskega blaga v mariborski oblasti in da se zanese inicijativa te najnovejše kmetijske vede med posestniki in sicer v onem obsegu, kakor se nahaja v vseh naprednih kmetijskih deželah, se je veliko županstvo mariborske oblasti odločilo, da priredi dne 16. junija 1926 na semenogojški postaji v Beltinju semenogojški tečaj za sreske ekonomije svoje oblasti. Namen tečaja obstoji v glavnem v tem, da se uvedejo sreski ekonomji v praktično odhiranje posevov in rastlin zunaj na polju v pridobivanja zboljšane semena. Sreski ekonomji naj bi seznanili posestnike svojega sresa s to stroko na tak način, da bi se v resnici le priznani in ocenjeni posevi uporabljali za pridobivanje zboljšane semena. Tečaj je omogočil g. kmetijski minister, ki je dovolil za to potrebna sredstva. Čestitati si smemo, da imamo danes v te svrhe na razpolago domačo semenogojško postajo, kjer se bo videl praktičen uspeh odhiranja za seme v velikem in ki bo v kratkem s svojimi odbranimi semeni stopila v javnost. Od tega teča-

ja pričakujemo izvanredno veliko korist za zboljšanje kmetijskih pridelkov.

— Širom sveta. Iz Maroka poročajo, da so Ahmedova plemena obglavila vse kadive (sodnike, hkrati pravne uradnike), ki jih je bil imenoval Abd-el-Krim. Glave obglavljenih uradnikov so natakili na kole in razobesili v mestu. — V Italiji je izšel odlok, s katerim se tudi v zasebnih krogih najstrožje zabranjuje hazardna igra. — V Angliji je radi premogovne krize 300 predilnic bombaževine ustavilo obrat. — V Italiji imajo čudežnega zdravnika v osebi duhovnika Luigi Garofalo iz okolice Neapelja. Zdravi celo težke slučaje tuberkuloze in pohablenosti. Ljudstvo vre iz vseh krajev k njemu. — V Breslavi v Nemčiji je policija izdala na prebivalstvo proglas, da ji pomore najti zločinca, ki je umoril iz pohote dva otroka in ki ga policija zamaan išče. Sportna in druga društva so takoj stopila v akcijo.

Radikalni shod v Mariboru

Maribor, 14. junija.

V soboto s popoldanskim brzovlakom je prispela v Maribor skupina poslancev NRS z ministrom dr. Sl. Miletičem na čelu. Na kolodvoru jih je sprejela množica skupina domačih radikalov z godbo. Povorka, ki je šela okrog 50 ljudi, je nato krenila v mesto.

Včerašnjega dopoldanskega shoda v Narodnem domu se je udeležilo razen

pristašev iz Maribora in okolice tudi mnogo pristašev drugih strank in radovednežev. Shod je potekel mirno. Govorili so minister dr. Slavko Miletič, preds. obl. organizacije NRS dr. Ravnik, dalje dr. Subotić, dr. Velizar Janković, Dragović, Stojić in dr. Simić. Pos. Dragović in Stojić sta bila oblečena v šumadijsko narodno nošo.

Govorniki so se bavili skoraj izključno s političnimi vprašanji. Govorili so o narodnem jedinstvu in o ustavi, o verski strpnosti, o klerikalizmu, zlasti pa vsi po vrsti o velikih zaslugah Nikole Pašića in o njegovi neobhodnosti za državno politiko.

Dr. Velizar Janković je končal svoj izrazito strankarsko-agitacijski govor z vzkliki: »Slava padlim!« »Živela vojska!« »Slava kralju Petru!« »Slava Aleksandru!« »Slava Nikoli Pašiću!« Pristaši drugih strank so se čudili, da se v zvezi s čisto strankarsko agitacijo imenujejo oni, ki so čast in ponos vse države in celega naroda, ne samo radikalne stranke.

Bilo je slišati tudi o korupciji. Govorniki so se izmotavali, da je korupcija splošen pojav, da jo imajo tudi v drugih državah itd. ter da imata Pašić in njegov sin kljub temu velike zasluge za državo.

O kaki gospodarski politiki ni bilo veliko slišati, takisto ne o finančnih in drugih vprašanjih. Tudi se ni govorilo o naši jadranski politiki, o narodnih manjšinah v Italiji na Korškem itd.

Občinstvo, ki je počasi popolnoma napolnilo dvorano, je nekaterim splošnim izjavam po so se pridružili le pristaši NRS, medtem ko so si drugi mislili svoje. Shod je potekel in se zaključil brez vsakršnih incidentov.

Beograjski politiki so odpotovali včeraj popoldne. Na postajo so jih spremili nekateri mariborski radikali in skupina Prekmurcev. Sam shod pa je pokazal, da je bila agitacijska setev sicer obilna, toda žetev bo razočarala beograjske agitatorje. Za radikalno zrnje pri nas ni posebno ugodnih tal.

Obsodba v carinski aferi

Potek sobotne popoldanske in včerašnje razprave. — Krivdorek porotnikov. — Kazni in oprostitve.

V soboto popoldan se je nadaljevala porotna razprava. Ob 7. uri sta bila zaslišana policijski nadsvetnik g. Kerševan in vodja detektivov g. Goršič. Izjava, ki sta jo podala, je znatno uplivala na nadaljni potek razprave in izzvala precejšnje razburjenje nekaterih obtožencev. Viljem Hobacher je skočil z zatožne klopi in se drzno postavil pred policijskega nadsvetnika, ki je utemeljeval vsebino protokolov in resničnost izjav na policiji zaslišanih Hobacherjev in Praprotića s tem, da vse izjave soglašajo z dejanskim stanom in da so le njih izjave podale točno sliko malverzacij na tukajšnji carinarnici. Tudi sodnik g. Juhart, ki je obtoženca zaslišal, je na podlagi stenogramov ponovil s policijskimi zasliševanji ujemajoče se izjave. Vse to je bilo vzrok, da je predsednik senata konstatiral, da sedanja zanižanja Viljema Hobacherja niso verodostojna. Nato so izvedenci, ki jih je pozvalo sodišče, podali svoje mnenje: Predložena deklaracija z vlogo (umetak) je strogo nepravilna. Carinski uradniki niso upisali nobene takse, niti proračuna carinskih pristojbin pri posameznih postavkah, iz česar sledi, da je bila lahko namenoma zagrešena velika nepravilnost in da je na zadnji strani upisana fingirana vsota carine (v zlatu). Dokaz bi bil v duplikatu, toda duplikata ni, kar je najbolj sumljivo. Po tej izjavi se je porotna razprava ob 20. uri prekinila in ob 22. uri zopet nadaljevala. Zanimanje občinstva je bilo velikansko in dvorana se je v trenutku napolnila, do zadnjega kotička.

Sodni dvor je stavil porotnikom 24 vprašanj, ki so bila prečitana. Razprava se je ob 24. uri zopet prekinila.

Nadaljevanje je sledilo v nedeljo zjutraj ob 8. uri. Prvi je govoril državni pravdnik dr. Jančič in s stvarno utemeljeval krivdo obtoženih. Samo glede Praprotića, Markovića in Zoržuta je državni pravdnik izjavil, da ni dokazov, dočim je vse ostale obtoževal krivde. Ko je zaključil svoj govor, mu je občinstvo burno ploskalo.

Sledili so zagovori zagovornikov, ki so trajali do 15. ure. Državni pravdnik k zagovorom ni imel ničesar pripomniti, nakar so porotniki odšli iz dvorane, da se posvetujejo in vprašanja bodisi potrdijo, bodisi zanikajo.

Glasovanja so trajala nad eno uro.

Ko so se vrnili v dvorano je zavlada la grobna tišina. Prvo vprašanje je bilo (z 10 : 2) potrjeno. Napetost med občinstvom se je stopnjevala od vprašanja do vprašanja, dokler ni bil prečitani odgovor tudi na zadnje, t.j. 24seto vprašanje. Finančna prokuratura pa je zahtevala 900.000 Din povračila za povzročeno škodo. Po prečitani krivdorek je sodni dvor določil sledeče kazni: Viljem Hobacher, 2 leti težke ječe in povračilo stroškov; Branko Grubić 2 leti težke ječe in povračilo stroškov; Edo Rump 14 mesecev težke ječe in povračilo stroškov; Marko Karlović 2 leti težke ječe in povračilo stroškov; Franc Knez 2 leti težke ječe in povračilo stroškov; Franc Praprotić 6 mesecev težke ječe in Rafaela Nafussija na 2 leti težke ječe. Popolnoma pa so bili oproščeni Franc Praznik, Ludovik Zoržut, Vasilij Marković in Stevo Tončič.

Takoj po izrečenih obsodbah so zagovorniki vložili ničnostno pritožbo. Najzanimivejša je, da je na 6 mesecev obsojeni Praprotić odšel po izrečenih obsodbi k državnemu pravdniku in ponovno priznal, da so vse ugotovljene malverzacije na tukajšnji carinarnici istinite in da je svoje prvotne izjave preklical le radi tega, ker so zagovorniki obljubili, da bodo vsi oproščeni. Iskreno priznanje Fr. Praprotića, ki se je med razpravo vedel zelo dostojno in je — kakor se vidi — zgolj žrtev razmer in tovarišev, je vzbudilo obče simpatije.

Tako se je torej končala carinska afeta, ki je skozi mesec razburjala javnost. Porotno sodišče je na podlagi zadostnih dokazov obsodilo krivce, ki so sicer vložili ničnostno pritožbo in ki se nadejajo tudi pomilostitve povodom kraljevega kronanja itd. Toda ves odpor je zaman; prva konstitutska afeta je razčiščena in to je največje zadoščenje.

Sin očeta s kolom po glavi

Dne 22. februarja t. l. zjutraj je France Vuk iz okolice Male Nedelje, odšel obrezovat trte k Libšarju, dočim je njegov oče odšel pomagat k sosedu Rudolfu. Tja kaj je okrog 11. ure prišel tudi France Vuk. Pilo se je povsod, kakor je pač ob takih prilikah navada in vsa družba, ki se je znašla v kleti Martina Babiča v Moravskem vrhu, je bila orecei vinjena.

Babič pa je pomotoma spravil škarje Franceta Vuka, kar je slednje ga močno razjezilo in je pričel kričati nad očetom. Radi nastalega prepira so se vsi odstranili iz kleti. Tudi Franc Vuk in njegov oče sta se napotila proti domu. Ko pa je stari Vuk vsled vinjenosti padel, je pristopil sin in ga skušal dvigniti. Toda oče Vuk je bil tako vinjen, da ni mogel naprej. To je Franceta tako razkačilo, da je izdrl v vinogradu kol, ter pričel udrihati po očetu. Oče je z dvignjenima rokama prosil sina, naj neha. Toda France je polomil na očetu pet kolov in ga bil s pestmi v obraz ter suval z nogami. Tako ga je obdelaval kake četrtri ure. Nato je sin odšel domov in surovo nagnal mater naj gre po očeta, ki leži pijan ob cesti na Morovskem vrhu. Žena je takoj odšla in našla moža krvavega in pobitega na travi. Govoriti ni mogel ničesar. Sin je, predno je pomogel materi, da je spravila očeta domov, izdrl še en kol in tolkel z njim očeta, nato je šele prijel očeta pod pazduho. Med potjo je onemogel oče še dvakrat padel in vsakokrat jih je dobil s kolom največ po glavi. Končno so popolnoma krvavega Vuka spravili v posteljo, kjer je ob 10. uri umrl, ne da bi spregovoril drugega, kakor ženino ime »Neža«.

Glasom izvida izvedencev je zadobil pokojni le lahke telesne poškodbe in je umrl na srčni paralizi, vendar pa je podana kavzalna zveza med mnogoštevilnimi poškodbami umrlega in njegovo smrtjo.

Obdolženec je dejanje priznal, s čimer so podani vsi znaki hudodelstva uboja.

Pri razpravi je obdolženec priznal tudi svoje postopanje z očetom. Porotniki so odgovorili pritrjevalno na vprašanje težki telesni poškodbi, uboj pa zanikali. Vuk je bil obsojen na 3 leta težke ječe.

Ljubico je ubil

Že koncem leta 1925. se je seznanil Ivan Čišmešija v Gornji Radgoni s kočijažovo hčerko Jožefo Lovrečevico s Plitriškega vrha. Med obema se je razvilo ljubavno razmerje in Ivan

jo je hotel, potem ko odsluži vojaške poročiti.

13. februarja 1926 je prišel obdolženec k Lovrečevi, češ, da mora oditi 18. februarja k vojakom. 19. t. m. pa se je zopet pojavil na Plitriškem vrhu in trdil, da ima 14dnevni dopust, ki bi ga želel preživeti pri Lovrečevih.

Naslednjega dne sta odšla oče in mati z doma in pustila zaljubljenca sama doma. Ko se je okrog poldne vrnil oče domov, se mu je ob vstopu v sobo nutil grozen prizor. V levem kotu ob postelji je ležala na tleh njegova hči Jožefa, brez znakov življenja, popolnoma gola in vsa krvava obleka je bila vsa raztrgana in zavita v klopčič, ki je ležal pri nogah nezvestne. Jožefe Lovrečeve. Na glavi je imela silne rane in je ležala v luži krvi.

Ko se je vrnila tudi mati, so poklicali zdravnika in župana. Toda vsaka pomoč je bila odveč. Okrog 24. ure je Jožefa podlegla ranam, ne da bi se pred tem kaj zavedla.

Pokojna je dobila na glavi dve težki poškodbi, katerih ena je bila smrtonosna. Skoro ob istem času, ko so našli Lovrečevi svojo hčerko v luži krvi, so potegnili v Zgornji Radgoni iz Mure Ivana Čišmešija, ki je skočil v reko in se hotel vtopiti.

Ko je bil predveden pred sodišče, je izjavil, da je imel ljubavno razmerje z Jožefo. Ona pa mu je usodnega dopoldneva odrekla ljubezen, radi česar jo je dvakrat udaril s sekuro v namenu, da jo ubije, nakar je sam skočil v Muro, a so ga rešili tuji ljudje.

Tako je izpovedal dne 20. marca, neposredno po storjenem zločinu. Vendar je med preiskavo skušal utajiti svoj prvotni namen in je rekel, da jo je hotel le kaznovati, ker mu je odrekla ljubezen.

Ugotovljeno je, da jo je udaril s sekuro v namenu, da jo ubije; kaj je počenjal z nezvestnim dekletom, pa bo ostalo večno prikrito.

Porotnikom je bilo stavljenih dve vprašanji: prvo za umor in drugo za uboj. Prvo so zanikali soglasno, drugo pa soglasno potrdili. Čišmešija je bil obsojen na 4 leta težke ječe.

Mariborske vesti

Maribor, 14. junija.

m Uspehi velikega župana dr. Pirkmajerja. Z ozirom na našo notico z dne 10. t. m. smo prejeli od velikega župana g. dr. Pirkmajerja popravek: Ni povsem točno, da sem o priliki svojega bivanja v Beogradu konferiral z gospodom fin. ministrom dr. Perićem radi gradbe poslopja za finančne urade in da je gosp. minister na ta načrt načeloma pristal.

Pač pa sem z gospodom ministrom dr. Perićem konferiral o projektu, po katerem naj bi ali mestna občina ali kak denarni zavod zgradil poslopje za mariborske državne urade, v prvi vrsti za finančna oblastva. Državni erar pa bi zgradbo kupil in jo odplačeval v anuitetah. Gospod minister je v načelu pristal na ta načrt in obljubil, da bo pristopil k

njegovi realizaciji, če se mu predloži konkretni predlog. Nadalje ni točno, da je g. pravosodni minister dr. Gjurčič po mojem referatu odredil priprave za gradbo poslopja za prisilno delavnico. O gradbi prisilne delavnice sploh ni bilo govora. Pač pa sem prosil gospoda ministra, da z ozirom na občutno stanovanjsko bedo v Mariboru odredi, da se stavba za mladenišče, ki se je pričela zidati že pod avstrijsko upravo, a še danes ni končana, čim prej nadaljuje, hkrati pa preuredi stanovanjska hiša za kaznilniške paznike. G. minister je odredil, da se gradbena dela v tem smislu čim prej nadaljujejo in sicer po načrtih, ki so se ministrstvu že predložili.

m Društvo »Jadran«. V soboto se je vršil v restavraciji Kosovo občni zbor tega agilnega društva. Obisk ni bil sicer najboljši, kar pa je pripisati mnogim prireditvam, ki so se istočasno vršile ter je tako marsikdo izostal, ki bi se sicer udeležil občnega zbora. Iz poročil predsednika, tajnice in blagajnika je razvidno, da je društvo zelo pridno vršilo svoje delo. Zlasti je pevski odsek pod vodstvom pevovodje g. Laha pomnožil svoj repertoar in ga menda ni pevskega zbora, ki bi se zamogel ponašati s tako velikim številom izučenihi pesmi, kot je ravno zbor Jadrana. Znano je, da goji društvo pred vsem narodno pesem, katero ponaša ob vsaki priliki med narod. Ravno to delo med narodom, zlasti na naši meji, pa je društvo izvršilo nad vse častno. Nebroj je izletov, ki jih je podvzelo in gotovo ni društva, ki bi bilo danes med ljudstvom ob meji tako znano kot je Jadran. Vrli pevci in pevke se ne strahajo nobenih osebnih žrtev. To narodno delo je treba, da javnost zna ceniti. Društvo je priredilo dve večji prireditvi v Narodnem domu pod naslovom »Jadranska noč«. Žal, da se ravno zadnja teh prireditev na 8. maja t. l., ne more ponašati s predobrim materijelnim uspehom. Slabo vreme je zakrivilo, da obisk ni dosegel onega na prvi prireditvi. Ob tej priliki pa moram konstatirati prav lep napredek, ki ga je pevski zbor pokazal pri izvajanju vspešnih na Jadranski noči. Poklicna kritika se ni bavila z izvedbo pevskega programa, kar pa moramo vsekakor obžalovati. Kajti tako žilavo in agilno društvo je treba vsestransko uvaževati. Delo, ki ga vrši v narodu, je tako eminentno, da zasluži društvo polno upoštevanje in spoštovanje. Blagajnik je sporočil, da ima društvo 230 plačujočih članov, blagajniški saldo pa izkazuje okoli 3600 Din gotovine. Razven tega pa je izplačan harmonij in mnogo notnega materijala. Pri nato sledečih volitvah se je dosedanji predsednik g. Stanko Detela opustil, ker mu vsled preokupiranosti ni mogoče še nadalje vršiti predsedniških poslov. Zahvalil

se je za zaupanje ter bil nato izvoljen za predsednika g. I. Živic, mestni stavbeni mojster. Ostali odbor je ostal z malimi spremembami isti, sicer pa se bodo imena objavila po prvi seji, ko se bo odbor konstituiral. Pri slučajnostih je g. Filipčič priporočal, da se naj društvo vodi nadstrankarsko ter obžaloval, da se inteligenca za društvo premalo briga. G. Detela pa je v imenu Jugoslovanske Matice prosil, da bi društvo še v naprej hodilo po potih, kot sedaj ter da se bo odzvalo vsakokratnem odzivu Matice, kajti dela je še mnogo. Ob enem je zagotovil, da bode društvu po svojih močeh tudi nadalje drage volje na razpolago. Po končanem dnevnem redu je pevski zbor zapel več pesmi. Uglednemu društvu želimo najlepši procvit. Živili vrli narodni delavci!

m VII. redna seja mestnega občnega sveta mariborskega bo v torek, dne 15. junija 1926, ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Predlogi in vprašanja. 3. Poročila odsekov. Župan: dr. Leskovar s. r.

m Nova prosta stanovanja. Stanovanjsko sodišče nam poroča, da so prosti sledeča stanovanja. 1. Slomškov trg št. 14 I. 1 soba in kuhinja od stranke Katarine Kolar. 2. Tržaška c. št. 45 podstrešje, 1 soba s štedilnikom od stranke Franca Sedič. 3. Studenci, Aleksandrova c. št. 7. 2 sobi in kuhinja od stranke Blaž Glažar. Prošnje je vložiti najkasneje do četrtega.

m Maribor v nemški luči. V nedeljski graški »Tagespost« je objavil Walthar Urbanek podlistek »Marburg. Ein Wiedersehen nach 10 Jahren«. Podlistek je pisan poetično in še dokaj objektivno, da si ima med vrstami, pa tudi odkrito več protislovenskih žalcev, lahko pa razumemo, da je spisan s stališča »Altmarburgerja«. Pisec priznava, da vlada na mariborskih ulicah red in snaga, da mesto napreduje, četudi bi si želel tramvaj, ugaja me sedanje Tezno, ki je postalo središče prometa in sporta in je zadovoljen z nivojem gledališča. Vzdihuje pa po časih, ko so pele v gledališču graške pevke... Čudi se, da se v Mariboru tako malo goji Radio. V romantični Grajski kleti — piše — mu je teknilo vino prav tako kot v limbuških krčmah. Noč ga je zasačila na mostu; medtem ko je razmišljal o starem Mariboru, se je oglašila pesem: »Tamo daleko... Peli so vojniki... Zopet eden, ki pred 10 leti — v času avstrijskega »zmagoslavja« — niti sanjal ni, da bo čez deset let slišal v Mariboru mesto »Die Wacht am Rhein« vojaško pesem »Tamo daleko...« Pa je prav tako.

m Zrelostni izpiti na ženskem učiteljskem v Mariboru so zelo povoljno končali. Izpite so položile: Benko Marija, Bezjak Marija, Brinar Vanda, Černigoj Vera, Dekleva Sonja, Lužar Sonja, Pivko V. d. d., Stergar Eleonora, Strgar Ema, Sajna Ljudmila, Vodenik Martina, Planer Tezija in Rottman Viljemina. — Zrele so Bernot Nada, Čonč Jožefa, Kramberger Angela, Potočnik Matilda, Potočnik Sonja, Praunšcis Vekoslava, Senčar Franja, Stante Albina, Zupanc Anica, Zen

Franz Werfel:

Čabrinović

(Dnevnik iz leta 1915.)

Prijazni podčastnik me je povabil, naj pojdem z njim v opazovalno celico garnizijske bolnice.

»Videli boste nekaj zanimivega!«

Stopila sva čez preperete stopnice v prednji prostor, ki je bil poln tiste bedno-meglene teme, ki napolnjuje vse vojaške prostore. Na ležišču sta sedela dva vojaka z nasajenim bajonetom. Pred sivimi vrati ozadja, predrtimi z zamreženim kukalnim okenčem, je stal narednik jako surovega videza. Zdalj se zdaj je odprl zaklopko okenca in pritisnil svoj izživel obraz na palice.

Moj korporal je stopil k njemu, ga pozdravil in mu podal svoj službeni list.

»Čabrinović gre ob treh nazaj.«

»Eh, že vem,« ga je odklonil narednik, ki je bil vse preveč samozavesten, da ne bi že v naprej poznal povelja.

»Se že pripravljaj, pes.«

»Ali je to oni Čabrinović, sem vprašal, ki je izvršil atentat v Sarajevu?«

Pritrdilno zaničljiv pogled me je oplazil.

Nato je odprl narednik vrata celice.

Zelo svetlo je bilo v celici. Svetlo, toda od neke čudne rumene luči, ki ne sliči solnčni svetlobi. Preden se je moje oko privadilo in razločilo še skoraj nedotaknjeno posteljo, me je podučil korporal:

»Čabrinović, morilec knezov, je bil pred štirinajstimi dnevi prepeljan iz utrdbe semkaj. Tuberkulozne žlezne otekline ima. Neozdravljiv je. Danes ga bodo spravili nazaj v ječo. Ne v bolnici, v Terezijjskih kasematah mora umreti.«

Videl sem: bela, neizrekljivo izginjajoča postava se s fosforescirajočo roko trdno oklepa železja jetniške postelje. Zdi se, da je vsa odeta v strahotno belo platno, ki jo tesno ovija. Ni to vtis oblečenega okostnjaka. — Ne, bolj se zdi, da trepeče slaboten sij, tiho vidno pretakanje zraka. V nenaravno tuji rumenini prostora je drhtela prikazen, kakor bi hotela splahneti.

Čabrinović podpira roko na posteljnaku in giblje z nogami kot človek, ki hoče stoje smukniti v obušalo. Vendar stopi rahlo in uporno v nič. Prekomerno koničasti kolena sta si stali nasproti, nogi sta trepetali naglo in v finem odbojnem kotu.

Moj korporal, sicer vljuden in dobrušen mož, ga je nadržal z nerazumljivo zbadljivimi besedami, rezko, strašno, z nedosegljive višine doli.

To je globoka, skrita moč, si pravim, ki s tako groznimi zvoki grla spreminja glas tega korporala. Ne verujem, da bi kdorkoli, ki ima opraviti s tako-le senco človeka, mogel ubežati tej sili. Vsi smo sužnji tudi tuje usode, drugega Karmas. — Igrati moramo vloge služabnikov in izgovarjati besede, ki so nam položene v usta, in najmanjša beseda se nam ne spregleda.

»Ti si se pritoževal čez hrano«, je dejal korporal. »Dobival je dobro četrto dijetlo«, se je obrnil k meni. »Sedaj se lahko spet vrne k svojim loncem mesa.«

Nekoliko poševno se je obrnilo k nam milo snežnobelo obličje. »Nisem se, prosim, pritoževal.« Čabrinović je povedal to v pravilni nemščini s svetlo prijaznostjo; le noge so se mu tresle močneje.

Star je bil dvajset let.

Nenadoma se je začel na njegov obraz tvoriti smehlaj. Težko je šlo, pa končno je bil vendar zaznat. Takoj sem čutil: ta smehlaj je določen zame, poizkus, pokazati skupno človečanstvo, da se mi ne bo treba bati in sramovati. Hkrati pa je bil ta smehlaj pozdrav, pozdrav iz onostranstva trpljenja, pozdrav valujoče luči duše, ki vsepovsod sili iz razvaline izmučenega telesa in išče v mojem temnem, trdnem telesu sestrsko luč. — Skrivno trenutek. Prešnil me je proti

srcu mogočen tok — in tudi jaz sem se hotel smehljati, smehljati tja preko prepada...

Toda nisem mu mogel vrniti tega smehlaja. Tudi z bolnikovega obraza je zdrknila teža; počasi je prišel nazaj v svojo nežno, resnobno in jasno prijaznost. — V tem prostoru sem izgubil svojo prostost; usoda tega človeka me je prisilila, da sem stal pred njim strog in neumljen, proti svoji volji in svoji vednosti.

Kot deček sem se često ukvarjal s to mislijo: ali si moremo predstavljati najboljšega in najslabšega, najusrečnejšega ali najnesrečnejšega človeka? Ali pa nima najboljši (vsaj v svoji zavesti) še neskončnosti boljše ga pred seboj, in najnesrečnejši še neskončnosti nesrečnejšega? Tako, da najboljši in najnesrečnejši stojita še vedno na sredi.

Nič drugače kot na obrazu junaka sem spoznal v teh izgubljenih potezah lepoto in veličino smrtno nedolžne samote onega, ki se nikdar več ne bo mogel vrniti v sredo ljudi, ki stojijo na skrajnem robu človeštva.

Čabrinović je napravil nekaj korakov. Ni imel okov na nogah, vendar je stopal s tesnimi koraki oklenjenca. Nad njim je bila razprostrta tako velika pomembnost, da je za hip prenehalo škripanje škornjev, kihanje in neslišno klepetanje obeh stražnikov.

Danica in Žen Vladimira, Gross Ida, Potoschnigg Emilija, Stancer Ana in Valjavec Ana. — Kandidatkinje bodo ponavljale izpit v septembru. K lepemu uspehu čestitamo!

m Kolavdacija državne ceste St. Ilj — Velka se je začela danes. Iz Beograda je prispel zastopnik ministrstva javnih del.

m Glasbena Matica. Pevski zbor ima skupno vajo v torek. Koncert v Rogaški Slatini je dne 3. julija. Zato vsi in točno.

m Neobvezen pešizlet, priredi Sok. društvo članstvu — prijateljem lepe narave v nedeljo, dne 20. t.m., k Sv. Rupertu v Slov. gor. Vodja izleta je br. Ješovnik. Pot vodi skozi senčne gozdove in poetične vinograde Slov. goric in nudi raz nekoliko točk tudi lep razgled. Odhod omenjenega dne ob 8. uri zjutraj. — Zbirališče na oglu Aleksandrove in Meljske ceste (pred žel. trgovino Korazija). Nekaj mrzlih jedil je treba vzeti s seboj. Kdor pa reflektira na topel obed, se naj javi (do 16. t.m. pismo bratu Ješovniku ali ustno v Sok. pisarni v Nar. domu ob uradnih urah). Sicer pa je udeležba čim večjega števila članstva dobrodošla. Za povratek stavijo na razpolago br. dr. Gorišek, starosta Sok. društva pri Sv. Lenartu, avtomobil in bo stala voznina 10—12 Din. Reflektanti na prostor v avtomobilu se tudi naj javijo pravočasno. Mesto brezsmotnega izletanja v Limbuš torej na svidenje na sok. pešizletu pri Sv. Rupertu! — Zdravo!

m S sejmšča. Na svinjski sejem dne 11. t.m. se je pripeljalo 275 svinj, 4 ovce in 4 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 112—125 Din, 7—9 tednov stari 150—200, 3—4 mesece stari 350—380, 5—7 mesecev 420—450, 8—10 mesecev stari 550—580, 1 leto 1500—1700, 1 kg žive teže 10.50—12, 1 kg mrtve teže 15—17. Prodalo se je 189 svinj in 1 ovca.

m 1000 dinarski bankovec se je izgubil včeraj v Vošnjakovih, Tattenbachovi ali Cvetlični ulici. Pošten najditelj se naproša, da vrne bankovec v uradništvu našega lista proti primerni nagradi.

Sport

: Za ustanovitev kolesarskega podsaveza za mariborsko oblast. Včeraj se je vršil na Pragerskem informativni sešestanek delegatov kolesarskih klubov iz Maribora, Ptuja, Slovenske Bistrice o ustanovitvi kolesarskega podsaveza za mariborsko oblast s sedežem v Mariboru. Zastopani so bili kolesarski klubi »Perun«, »Edelweis«, kolesarska sekcija »Merkur«, vsi iz Maribora, »Zvonček« iz Ptuja in odsek »Peruna« v Slovenski Bistrici. Po referatu g. Köstla in delegatov posameznih klubov je bil storjen soglasen sklep, da se pristopi k delu za ustanovitev podsaveza. Sestanka, ki je najlepše uspel in dokazal, da je kolesarski sport v mariborski oblasti izredno vkoreninjen, se je udeležilo razveseljeno število tudi ostalega članstva.

: Francija—Jugoslavija 4:1.

BSK.—WAC. (Wien) 2:6.



Vedno nedosegljivo v kakovosti ostane

Schicht-ovo milo znamke „Jelen.“

Kajti nič na svetu nas ne more napotiti, da poslabšamo naše najboljše, kakovost našega mila.

Mogoče bi nam bilo poceniti naše Jelenovo milo s tem, da bi ne porabljali „tako dobre“ surovine. Ne storimo tega, kajti nam ni samo na tem, da proizvajamo „dobro milo“, temveč nam je na tem, da proizvajamo

najboljše milo!

Sokolstvo

o Starejše telovadce Sokolskega društva v Mariboru se opozarja, da se vrši telovadba vsako sredo (ne torek) in petek s pričetkom ob pol sedmi uri zvečer v gimnazijski telovadnici.

o Nastop Sokolskega društva v Mariboru je včeraj v vsem oziru najlepše uspel. Obširnejše poročilo objavimo v jutrajšnji številki.

o Župno starešinstvo opozarja vsa bratska društva, ki so prijavila udeležbo za Prago, da stane navaden vizum za Avstrijo 72 Din, skupen pa po 7 Din za člana. Da se prihranijo troški na avstrijskem vizumu, naj bratska društva takoj javijo župnemu starešinstvu brate in sestre, ki bi hoteli potovati skupno v Prago in nazaj.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Ponedeljek, 14. junija ob 20. uri »Stara pesem« in »Cavalleria rusticana«, ab. A. Gostovanje Mitrovičevih. (Kuponi). Zadnjič v sezoni.

Kino

KINO »DIANA« STUDENCI

predvaja od sobote dne 12. do vključno bode dne 15. junija »Otok izgubljenih brodov«. Največja pustolovščina v sedmih činih. V glavni vlogi Milton Stills in Ana Nilsson.

Predstave dnevno! Ob delavnikih: ob 19. in 21. uri, ob nedeljah in praznikih ob 16., 19. in 21. uri.

APOLO KINO

predvaja od petka 11. do vključno ponedeljka 14. junija »Kadar slepec spregleda«. V glavni vlogi Milton Stills in Doris Renyon. Scenacija velikopotezna, režija sijajna a igra prvovrstna.

GRAJSKI KINO

predvaja od ponedeljka 14. do srede 16. junija »Umor«. Krasna drama s Marry Carr v glavni vlogi. Pripovedka nedolžno obsojenega.

Iz romunske politike

Ceps. Praga, v juniju.

V bivšem parlamentu je imela Avarescova stranka samo 7 mandatov in je v vseh važnejših vprašanjih odločevala z vladajočo liberalno stranko, ter izglasovala tudi gospodarski zakon, ki je bil za liberalce velikega pomena. Znano je, da predstavlja romunski liberalci trgovsko, industrijsko in finančno buržoazijo in so si prizadevali ohraniti svoj vpliv tudi takrat, ko je politična vlada prešla v roke opozicije.

Velikega pomena je bil na pr. zakon o komercializaciji državnih podjetij, ki je liberalni stranki pripomogel do prestiža. Velika večina kapitala, ki je vložen v ta podjetja je v rokah pristašev liberalne stranke, a v njihovih rokali se nahajajo tudi največje kreditne institucije, celo Emisijska banka. Tuj kapital je prihajal v deželo z veliko težavo in liberali so mu dajali prostora le v nainuinejših slučajih.

Sedanji položaj v Romuniji pa se ne more spoprijazniti s tem stanjem. Prebivalstvo države se je dva in polkrat zvišalo, prejšnjim deželam se je priključil industrijski Erdelj in agrarna Besarabija, ki je nekdanj dobivala kredit od ruskih kreditnih institutov, ki sedaj ne obstojajo več. Poleg tega ima Romunija sedaj v obtoku manj kapitala kot ga je imela prejšnja Romunija. L. 1913. je bilo v obtoku le 800 milijonov zlatih lejev t.j. po današnjem kurzu okrog 24 milijard papirnatega denarja. Sedanja emisija pa znaša le 21 milijard lejev. Pred vojno je prišlo na vsakega prebivalca povprečno 300 lejev, dočim odpade sedaj na poedince le nekaj nad 1 tisoč lejev. Številke dokazujejo, da trpi romunsko gospodarstvo na stalnem pomanjkanju kreditov, kar povzroča gospodarsko krizo. Vlada bo prej ali slej prisiljena, da ublaži pretečo gospodarsko krizo. Treba pa bo najti drug način, kajti umetno dvigovanje množine v obtoku se nahajajočega denarja (z inflacijo) je jako nevarno. Edino zboljšanje je opaziti v stabilizaciji leja in v povečanju kreditnih sredstev za domačo industrijo in bankarstvo, kar se skuša doseči s pomočjo inozemskega kapitala. Vlada sama se ozira na inozemski kapital, ker jo silijo k temu navedene okoliščine. Morala pa bo upoštevati in pridobiti liberalce za obdelovanje v finančnih vprašanjih.

Da! Ta mladenič je bil od usode izvoljen človek. V oblaku zarotnih priseg, z bombo blodeč skozi globoki sen pričakujoč na oglu ulice v zastavah velikega dejanja, izbran od resnih bogov, (ki edini vedo, kaj hočejo), skozi noč blodeč in nujen kot nota v melodiji, kriv nekriv, slučajen in naprej določen kot atout-karta v veliki igri.

Prva dva iz negotove daljave odana strela iz revolverja sta smrtno pretresla prestolonasledniški par. Neverjetno se je zgodilo. Milijardč krogel bodo odbrenčale, ne da bi zadele. Ali so to morilci, ki so morili?

Tu pa je stal sedaj deček v rumeni tuji svetlobi svoje celice, zavržen in obrabljen rekvizit tragedije, nezavestno, vendar zbog usode, ki mu je bila zapisana, višji človek; to ubogo, vsepovsod težko propustno telo ni bilo samo žrtev ječ in sovraštva monarhije; sleherni od milijonov, ki so padli v vojni, je neizprosno okružil nekoliko od njega. — In vendar je samo mlad človek, samo nekdo, ki meri svojega strašnega poslanstva ni mogel biti dorastel, pasiven kot kolo, ki ne ve, kam drči.

Nekaj posebnega pa se mi je zdelo, da se je na trpečem obrazu Čabrinovića oblikovala brada, kakršno poznamo pri nekaterih svetlih ljudeh na zemlji.

In sedaj ga je nahrulil korporal: »Odpravite se, vi!« — Čabrinović se

je poizkusil zopet smehljati in se je tresel še groznejše.

Nadzemskega izraza njegovih rok ne morem popisati.

Pozneje sem stal v koridorju pred stopnjico, ki vodi v prednji prostor opazovalne celice. Nabralo se je veliko ljudi, zakaj vest, da bodo odvedli sarajevskega atentatorja, je prodrla v dvorane vojaške bolnice.

Ranjenci in nekaj žensk se je sprehajalo.

Moj korporal je stopil zopet k meni in mi pokazal list, na katerem je bilo napisano in od komandanta bolnice potrjeno, da je Čabrinović »sposoben za nadaljevanje svoje kazni«.

Neki šaljivec je z rdečo tinto še pridejal: Osumljen pobega.

Dva sanitetna vodnika sta pripeljala prevozljivo nosilnico. Tu in tam je padla iz stisnjenih duš groba šala. Starejši domobranec, ki je že naslednji dan moral v fronto, je vzel iz ust pipo in ne da bi, kakor običajno, poprej pljunil, dejal: »Zadnja pot!«

Vrata so se odprla, in pred obema oboroženima je stopal sedaj po časi in ves slab stopnjico za stopnjico Čabrinović, z istim milim in svetlim obličjem kot poprej, globok in plemenit obrnjen vase.

Nosil je uniformo vojaškega kaznjence, plašč iz rjavega nečloveškega cvilha, čepico in iz strašne vrečevine hlače. Kljub temu se nisem mogel

ubraniti vtisa nekakšne odličnosti, da elegance. S šibečimi se koleno je pristopil k nosilnici.

»Naj mu nihče ne pomaga«, je rjovel spačeno nadporočnik in stiskal pesti. Toda že poprej je prestrašeno odskočil pred nekom, ki mu je hotel pomagati, zravnavši ramena, s finim taktom izobčenca.

Šele sedaj so spoznali, da ta obraz ni nosil barve umiranja in groba, ne, višjo nepoznano, izvenzemske barvo, odmaknjeno barvo iz kraljestva mrtvih, bolj belo kot belo in vendar ne belo in tudi ne modrikasto.

Počasi se je vlegel na nosilnico. Za trenutek se je pokazal nenavadno pripadal ogorelemu dečku, kateri je spretno plezal po vejah drevja in bil doma v senčno temnem vrtu.

V tem trenutku me je prešinil stavek, ki mi je kot najvišje razsvetljenje zablisnil v vse čute. Sedaj so besede mrtve in jaz jih morem prav tako malo razumeti kot jih bodo razumeli moji bralci. In vendar jih hočem postaviti semkaj.

»Vse trpljenje je objektivno, vsa bolečina je pri Bogu.« Srce mi je tako močno bilo, da sem moral napraviti nekaj korakov sem in tja.

Medtem so se ljudje prerili bliže k nosilnici. V poltemi so videli motno bleščajoč obraz, slabo brado.

Neka kmetica je histerično zakričala; zdelo se je, da je v Čabrinovi-

čevem obrazu odkrila neko podobnost, zakaj nekaj časa je svetlovidno strmela vanj, se pokrižala in pričela pretresljivo ihteti.

In stalo je tu mnogo ljudi vsekrižem: ranjenci, pohabljeni, zasuti, komaj šele rešeni, v svojih v zemlji namočenih okrvavljenih oblekah, veliko samotnih v svoji zadušni kletki, s pipami in cigareti v ustih, vsak sam zase, vsak v svoji ječi; nešteto noč doživeti in usod: ponladni večeri, žetveni prazniki, noči ljubezni, naskok, smrtne bolečine... In vendar še ni bilo konca. Od vseh teh stvari je bilo njim in meni še marsikaj določeno.

Vsi so zrl na zmanjšani plemeniti obraz s temno mirnimi očmi tam na nosilnici. In v trde duše je segla skrivnost. Može so stali odreveneli, v pozoru, v zadregi, kot da je predstojnik med njimi. Jagnjetu je bila naložena krivda. To bitje ne bo ničesar več sprejelo, niti ne človeške smrti. In zato presega vse.

Sklonil sem se nad nosilnico. Še enkrat sem hotel najti zvezdnato, pozdravljajoče smehljanje. Toda nad potezami mladeniča z odprtimi očmi, brez pogleda, je ležala sedaj svetla nepremična ravnodušnost, ki je bila še nekaj višjega kot ono smehljanje.

Začulo se je ponelje. Ljudje so odstopili. Sanitetni vojak je potisnil nosilnico venkaj. Pretirano govornje, smejanje, kašljanje, šaljenje je odrešeno prezvenovalo koridor. Nadzirajoči narednik se je oddahnil.

Kultura in umetnost



Novi komadi za diletantske odre

V zadnjem času je prišlo na slovenski knjižni trg več novih, prav posrečenih komadov, ki bodo dobro rabili zlasti podeželskim odrom. Menimo, da bomo ustregli našim kulturnim društvom, če jih obširneje omenimo.

V 15. številki »Odra«, ki ga izdaja »Ti skovna zadruga« v Ljubljani imamo dve enodejanki: ena bo dobra za meščanske, druga pa za otroške odre.

Pisec prve L. Thoma je znan po svoji duhovitosti. V »Lotkinim rojstnem dnevu« šalivo izgrabi nazore o t. zv. seksualni vzgoji. O tem se je svoj čas mnogo pisalo — življenje pa je silnejše od teorij. Tu se človek zopet enkrat od srca nasmeje, ko vidi starega profesorja z njegovimi težavami, in nerodnega docenta z njegovo učenostjo. Za naše odre bo to dobrodošla enodejanka, ki se bo z uspehom igrala.

Nuščeva »Naša deca« je polna Nuščevih dovtipov. To se da igrati brez težav. Za Nuščev jubilej so jo igrali celo v zagrebškem gledališču z velikim uspehom. Igra bo primerna za zabavne večere, kjer se bodo starši nasmejali otrokom, ki tako dobro poznata njih napake. Ker vso igro izigrata deček in deklica, jo bo mogoče vprijeti povsod brez posebnih oderskih priprav. Zato bo s tem zvezkom »Odra« marsikomu ustrezno. Želati je, da naši odri marljivo podpirajo zbirko, ki je namenjena njim. Naroda se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

»Narodna knjižnica« v Gorici je pričela izdajati v malih zvezkih »Novo Talijo«. Dosedaj so izšli trije snopiči. Naši igralci po deželi bodo kaj vzradoščeni duhovit način opisano življenje za kulisami in za zastorjem. Kjer to farso uprizaro, tam bo razpoloženje poslušalcev najboljšo, kajti delirij smeja in krohota prevzame tudi najbolj rezerviranega gledalca.

Ob tej izdaji, kajti v teh snopičih najdemo hvaležen material za vprijarjanje fars, satir, burk in šalivih prizorov, ki se dajo uprizoriti z malim trudom in s priprosto scenerijo.

Prvi zvezek »Nove Talije« obsega satiro v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. Igra je polna zdravega humora in jo lahko z lepim uspehom uprizorijo tudi najpriprostejši igralci. Še-

gava vsebina satire se vleče od začetka do konca. So mesta v satiri, ki nehoti spravijo poslušalca v bučen smeh in židano razpoloženje.

Drugi zvezek »Nove Talije« je farsa v dveh dejanjih »Dvorec na deželi«. Ta igra zahteva samo tri igralce in vendar je polna nepriljubljenega smeja, kajti dva igralca nastopita večkrat pod drugim imenom in vsakokrat drugačno oblečena. Igra je zelo primerna za odre, kjer se večje število dobrih igralcev težko dobi. Trije inteligentnejši mladeniči se to farso nauče tekom enega tedna. Snov farse je jako hvaležna. Salve smeja ne izostanejo.

Tretji snopič »Nove Talije« vsebuje farso v dveh dejanjih »Ovire«. Snov te igre je vzeta iz društvenega življenja v Julijski Benečiji. Farsa je krasno zrcalo onih podeželskih odrov, kjer manjka pri društvenem življenju železna roka, ki bi vodil mladino. V igri so upleteni prizori, ki ostanejo igralcem v neizbrisnem spominu zbog svoje originalne šegavosti in nepriljubljenega smeja. V farski je na vsi trije snopiči »Nove Talije« se dobe pri založnici »Narodni knjižnici« in pri slovenskih knjižarnah v Julijski Benečiji in Jugoslaviji.

»Šola v nebesih« je naslov šalivi in zelo lahko uprizorljivi igrice, katero je izdal ravnokar »Učiteljski dom« v Mariboru kot 1. snopič zbirke »Naš oder«. Delce ima 6 ulog za odrasle ter 15 ulog za mladino in je torej namenjeno v prvi vrsti mladini. Dobrodošla pa bo tudi našim podeželskim odrom, ki še vedno pogrešajo poljudnih iger z enostavno scenerijo. Igrica se je že uprizorila na raznih krajih in je povsod zelo ugajala. Zbog nizke cene — samo 4.50 Din — je lahko nabavljiva in si igralci prihranijo mučno prepisovanje ulog. Dobiti jo je pri vseh knjižarnah in pri založništvu »Učit. dom« v Mariboru.

»Humor na odru«. Zbirke komičnih prizorov. Pod tem naslovom je izdal znani mariborski igralec in režiser Pavel Rasberger sedem dosti zabavnih šalivih deklamacij, komičnih prizorov itd. Ker nam takih reči res primanjkuje, bo marsikak podeželski oder hvaležen g. Rasbergerju za to knjižico, iz katere se da povzeti marsikaj, kar prijetno izpolni večerni program. Knjižico je založil V. Weigl v Mariboru.

Kakor število diletantskih odrov boljbolj raste, tako se širi tudi odrska literatura. Danes se ne more nobeno društvo na deželi pritoževati, da nima dovolj bogate izbire iger na slovenskem jeziku. Tudi zgoraj omenjene novitete bodo marsikomur dobrodošle.

x Plakat za Groharjevo razstavo. Od osnutkov, ki so bili vpisani za plakat Groharjeve razstave, je bil sprejet načrt g. prof. M. Sternena; za platnice kataloga pa bo porabljen osnutek g. prof. B.

Jakca. Obe deli bosta izvršeni litografskim potom in sicer plakat v četverbarvnem, platnice v neobarbnem tisku. — N. G.

Ali ste že član Vodnikove družbe?
Priglasite se takoj pri poverjeniku!

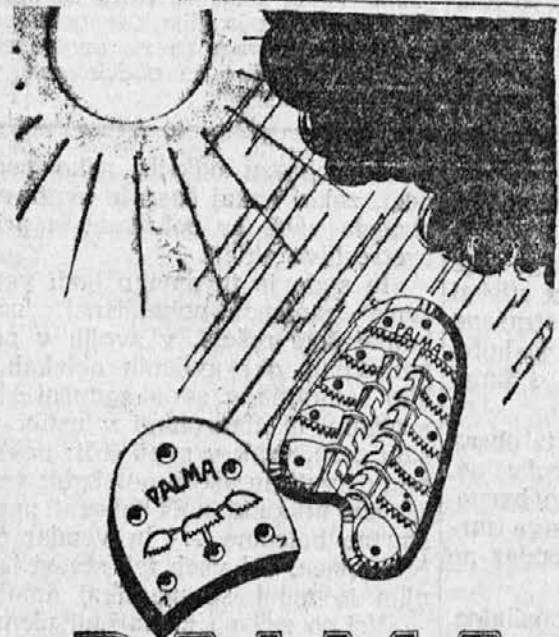
VI. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani,

ki se bo vršil od 26. junija do 5. julija 1926, naj bo zopetna manifestacija slovenskega in jugoslovenskega gospodarskega življa. Slovenija je pač v Jugoslaviji industrijsko najmočnejša in njeni velesejmi, zrcalo procvita njenega gospodarstva, obrti in trgovine, so vsakokratna reprezentanca jugoslovanske industrije, obrti in trgovine ter njenega napredka. Kakor druga leta, bodo tudi letos na Ljubljanskem velesejmu zastopane tvrdke skoro vseh evropskih in deloma izven evropskih držav. Na vsak način bo pa letošnji velesejem najpomembnejši, kajti nudi bo v pogled vse panoge zadnjih tehniških novosti. Kdor ima količjak smisla za gospodarstvo Slovenije in države in komur je količjak za zboljšanje trgovskih odnosov, mora posetiti letošnji velesejem. Ogledal si bo lahko specialno razstavo »Slovenske žene« in poučno strokovno urejeno Higijensko razstavo. Za obisk velesejma so preskrbljene vse ugodnosti. S permanentno legitimacijo, ki stane 30 Din in je združena ugodnost polovične vožnje na vseh vlakih in brzovlakih. Legitimacije se dobe pri velesejmski blagajni in vseh večjih denarnih zavodih in trgovskih korporacijah. Obiskovalec velesejma s permanentno legitimacijo naj si kupi pri odhodni postaji celo vozno karto in jo naj obdrži. Povratek mu je brezplačen s potrjeno legitimacijo. Družini so na razpolago posebne družinske vstopnice po 20 Din s pravico enkratnega obiska za tri osebe. Navadna dnevna vstopnica za eno osebo in enkratni obisk pa stane 10 Din.

Permanentne legitimacije se dobe pri denarnih zavodih Balkan d. z. o. z., Maribor, v vseh večjih krajih pa pri bankah, hranilnicah, županijskih uradih, razprodajalcih sejmskih legitimacij, župnijskih uradih itd.

— Znižana vstopnina na VI. Ljubljanskem velesejmu od 26. junija do 5. julija 1926. Da se omogoči obisk te naše največje narodno-gospodarske prireditve prav vsakemu, je sklenila uprava velesejma, da se zniža vstopnina za obisk letošnjega velesejma. Permanentna legitimacija, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesejem in tudi zvečer na vinski oddelek, in katere posestnik je deležen polovične vožnje na vseh osebnih, in brzovlakih in parnikih (razven S. O. E.), je veljala prejšnja leta 50 Din, letos pa samo 30 Din. Legitimacija se že dobi v predprodaji v uradu Ljubljanskega velesejma, pri Putniku, v Ljubljanski kreditni banki in pri Josip Zidar, Dunajska c. v Ljubljani. Legitimacije prodajajo tudi večji denarni zavodi, tujsko prometna društva in trgovske, obrtne in industrijske organizacije v vseh večjih krajih po državi, kakor tudi pri velesejmskih zastopnikih. Vstopnice za enkratni vstop so po 10 Din. Rodbinska vstopnica stane 20 Din in upravičuje do enkratnega vstopa 3 oseb skupno, članov rodbine na velesejem.

— Pozor posetniki letošnjega velesejma v Ljubljani! Letos razstavi na Ljubljanskem velesejmu večje število poljskih in francoskih trgovcev, ki bodo s svojimi raznovrstnimi proizvodi k celotni impozantnosti letošnje razstave obilo pripomogli. Usekakor lahko rečemo, da bo letošnji velesejem po svoji raznovrstnosti in po številnih inozemskih trgovcih najbolj pestrobojen in dolžnost je nas vseh, da si ogledamo prireditve od ne 26. junija do 5. julija.



PALMA

Kaučuk pete in podplate

morate nositi pri vsakem vremenu. »Palma« ni razkošnost, ker daje elastično, ugodno hojo, ter je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebno, ker je mnogo trpežnejša in boljše od kože.

Ena poskušnja Vas o tem prepriča in tedaj ne boste hoteli nositi več čevljev brez »Palme«.

013

MOTVOZ (špaga), vrvi, gurte, morska trava, drobnalije, parfumerije, ple-tarski izdelki itd. po najnižjih cenah na debelo in na drobno

DRAGO ROSINA, MARIBOR
Vetrinjska ul. 26. 1147

VZAMEM V NAJEM ALI KUPIM

v bližini postaje zemljišče pripravno za zgradbo tovarne. Ponudbe pod »Zemljišče« na upravo lista. — 1139

POZOR!
MODRA GALICA
98—99%
MONTECATINI

dospela, ter se dobi v vsaki množini pri

FRANC VIDOVIČ
Glavni trg št. 20.

POZOR!

Ne pozabinaročnino!

Rezanje Buhl-glavice
izvršujem perfektno. Moderne oblike. Študentke imajo razen sobote popust. — Vekoslav Gjurič, Jurčičeva ul. 9. 954

Stanovanja. meblirane sobe, tudi za letovisčanje, pisarne, lokale i. š. o. e. »Marstan«, Rotovski trg št. 4. 1157

Fotografije šolskih skupin in društev izdeluje po znižanih cenah. Foto-atelje M. JAPELJ, Maribor, Aleksandrova c. 25. 3

Pristopajte CMD!

Učenca ali učenke za krojaško obrt se sprejme. A. V. d. n. u. Wildenreinerjeva ul. 6. 1156

Poduk. Učitelj pripravlja na jesenske prejemne izpite za srednje šole; dijake dveh nižjih razredov za ponavljalne izpite, odrasle pa v srbsko-hrvatskimi in nemščini. Nagrade po dogovoru. Ponudbe pod »Izdaten poduk« na upravo »Tabora«. 1155

Zahtevajte povsod »TABOR«!

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique Havre-Newyork

Samo 6 dni čez morje — Dobra hrana in pijača brezplačno



Cie Chargeurs Réunis, Sud atlantique, TRANSPORTS—MARITIMES

za pomorske vožnje v južno Ameriko, Avstralijo, Argentinijsko in Kanado.

Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik

Ivan Kraker v Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 35. 371